

sygn. akt VII U 943/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

22 lutego 2022 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący SSO Małgorzata Kosicka

po rozpoznaniu 22 lutego 2022 r. na posiedzeniu niejawnym w Warszawie

odwołania J. M. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W.

z 10 czerwca 2021 r., znak (...)

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

I. oddala odwołanie;

II. przyznaje r. pr. B. S. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie wynagrodzenie w wysokości 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) podwyższone o podatek od towarów i usług – za reprezentowanie J. M. (1) z urzędu.

sygn. akt VII U 943/21

UZASADNIENIE

J. M. (1) złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. z 10 czerwca 2021 r., znak (...), w którym wniósł o przyznanie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W uzasadnieniu stanowiska wskazał, że nie posiada dziesięcioletniego okresu składkowego i nieskładkowego, ponieważ od października 2007 r. zajmował się matką posiadającą znaczny stopień niepełnosprawności - w zakresie pełnego zabezpieczenia i opieki, organizacji czynności zdrowotnych, medycznych, egzystencjalnych oraz reprezentowaniem w urzędach i administracjach. Nie występował o uznanie go za osobę opiekującą się ze względów honorowych, wstydliwych. Był jedynym opiekunem matki J. M. (2), której emerytura wynosiła w ostatnim okresie 2691,29 zł (odwołanie, k. 3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Uzasadniając stanowisko, organ rentowy powołał się na treść art. 57 i 58 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wskazując, że w toku postępowania zainicjowanego wnioskiem odwołującego został skierowany na badanie do lekarza orzecznika ZUS, który orzeczeniem z 3 lutego 2021 r. uznał, że J. M. (1) jest trwale całkowicie niezdolny do pracy, a data powstania tej niezdolności to 16 lutego 2018 r. Organ rentowy podkreślił, że orzeczeniem z 5 maja 2021 r. lekarz orzecznik ZUS stwierdził, że przed powstaniem całkowitej niezdolności do pracy ubezpieczony był częściowo niezdolny do pracy od 14 grudnia 2006 r. W ocenie organu ubezpieczony nie spełnił również drugiego z warunków określonego w ww. przepisach, tj. w dziesięcioleciu przed powstaniem częściowej niezdolności do pracy, tj. od 14 grudnia 1996 r. do 13 grudnia 2006 r. udowodnił okresy składkowe i nieskładkowe wynoszące łącznie 2 lata 5 miesięcy i 10 dni. A w dziesięcioleciu przed powstaniem całkowitej niezdolności do pracy, tj. od 16 lutego 2008 r. do 15 lutego 2018 r. oraz w dziesięcioleciu na dzień złożenia wniosku o rentę od 7 grudnia 2010 r. do 4 grudnia

2020 r. ubezpieczony nie udowodnił żadnych okresów składkowych. Organ rentowy podkreślił, że ubezpieczony nie spełnił warunku określonego w art. 58 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, tj. nie udowodnił 30 lat okresów składkowych, bowiem legitymuje się łącznym wymiarem okresów składkowych 17 lat 11 miesięcy i 21 dni. Do stażu pracy organ rentowy nie uwzględnił okresu prowadzenia działalności gospodarczej od 1 października 1996 r. do 13 października 1998 r. z powodu nieopłacenia składki na ubezpieczenie społeczne (odpowiedź na odwołanie, k. 10-11 a.s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. M. (1) urodzony (...), w okresie od 16 października 1980 r. do 18 lipca 1981 r. był zatrudniony w (...) w W.. Od 1 września 1981 r. do 28 lutego 1983 r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...). Od 9 marca 1983 r. do 30 czerwca 1983 r. był zatrudniony w Spółdzielni (...) w W.. Od 6 lipca 1983 r. do 14 marca 1985 r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...). Od 18 marca 1985 r. do 30 marca 1985 r. był zatrudniony w (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w W.. Od 6 maja 1985 r. do 9 sierpnia 1986 r. był zatrudniony w (...). Od 1 września 1986 r. do 30 listopada 1986 r. był zatrudniony w (...) inż. (...). Od 1 lutego 1987 r. do 23 czerwca 1987 r. był zatrudniony w Zakładzie Usługowym (...)O. w W.. Od 16 listopada 1998 r. do 31 marca 1999 r. był zatrudniony w (...) S.A. w W.. Od 1 lipca 1999 r. do 31 października 1999 r. był zatrudniony w firmie (...). Od 16 listopada 1999 r. do 15 lutego 2001 r. był zatrudniony w (...) sp. z o.o. w W.. Od 16 lipca 2007 r. do 7 sierpnia 2007 r. był zatrudniony w PPHU (...) w W. (świadczenie pracy z dnia 17 lipca 1981 r., k. 8 a.r., świadectwo pracy z dnia 28 lutego 1983 r., k. 9 a.r., świadectwo pracy z dnia 30 czerwca 1983 r., k. 10 a.r., świadectwo pracy z dnia 30 marca 1985 r., k. 11 a.r., zaświadczenie z 3 września 1986 r., k. 13 a.r., rozwiązanie umowy o pracę, k. 14 a.r., świadectwo pracy, k. 15 a.r., świadectwo pracy, k. 18-19 a.r., świadectwo pracy, k. 20 a.r., świadectwo pracy, k. 21 a.r., świadectwo pracy, k. 22 a.r.).

W okresie od 1 października 1996 r. do 13 października 1998 r. J. M. (1) prowadził własną działalność gospodarczą, lecz nie uiszczył za ten okres składek na ubezpieczenia społeczne (bezsporne).

7 grudnia 2020 r. J. M. (1) zwrócił się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. z wnioskiem o rentę z tytułu niezdolności do pracy (wniosek o rentę z załącznikami k. 2 – 31 a.r.).

W związku z powyższym odwołujący został skierowany na badania do lekarza orzecznika ZUS, który orzeczeniem z 3 lutego 2021 r. uznał, że J. M. (1) jest trwale całkowicie niezdolny do pracy, a data powstania tej niezdolności to 16 lutego 2018 r. (orzeczenie z 3 lutego 2021 r., k. 32 a.r.).

Następnie odwołujący ponownie został skierowany na badania do lekarza orzecznika ZUS, który orzeczeniem z 5 maja 2021 r. stwierdził, że przed powstaniem całkowitej niezdolności do pracy ubezpieczony był częściowo niezdolny do pracy od 14 grudnia 2006 r. (orzeczenie z 5 maja 2021 r. – nienumerowane karty a.r.).

Decyzją z 10 czerwca 2021 r., znak (...) ZUS (...) Oddział w W. odmówił J. M. (1) prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że odmawia przyznania odwołującemu renty, ponieważ w 10 – leciu przed datą złożenia wniosku, tj. w okresie od 7 grudnia 2010 r. do 6 grudnia 2020 r. nie udowodnił żadnego okresu składkowego i nieskładkowego, w 10 – leciu na datę powstania częściowej niezdolności do pracy, tj., w okresie od 14 grudnia 1996 r. do 13 grudnia 2006 r. udowodnił 2 lata, 5 miesięcy i 1 dzień okresów składkowych i 6 dni okresów nieskładkowych, zamiast wymaganych 5 lat, w 10 – leciu przed datą powstania niezdolności do pracy, tj. w okresie od 16 lutego 2008 r. do 15 lutego 2018 r. nie udowodnił żadnego okresu składkowego i nieskładkowego. Organ rentowy wskazał, że na podstawie dowodów załączonych do wniosku przyjął za uwodornione okresy 17 lat 11 miesięcy 21 dni okresów składkowego i nieskładkowego. Ponadto Zakład nie uwzględnił do stażu ubezpieczeniowego okresu prowadzenia działalności gospodarczej od 1 października 1996 r. do 13 października 1998 r. z powodu nieopłacenia składki na ubezpieczenie społeczne (decyzja ZUS z 10 czerwca 2021 r., k. 46 a.r.).

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o dowody z dokumentów załączonych do akt rentowych i akt sprawy. Dokumenty załączone do akt sprawy zawierały podstawowe informacje pozwalające ustalić bazowe okoliczności składające się na stan faktyczny sprawy. Dowody te nie były

kwestionowane przez strony postępowania, a mając na względzie charakter sprawy oraz brak zastrzeżeń do ich treści sąd uwzględnił je w całości jako wiarygodne.

W ocenie sądu wymienione wyżej dowody były wystarczające do wyjaśnienia wszelkich istotnych okoliczności w sprawie i nie zachodziły przy tym wątpliwości wymagające usunięcia poprzez przeprowadzenie dodatkowych dowodów.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie było nieuzasadnione.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył prawa J. M. (1) do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Zgodnie z art. 57 w zw. z art. 58 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 504 – dalej jako ustawa emerytalna) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy;
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-3, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów,
- 4) nie ma ustalonego prawa do emerytury z Funduszu lub nie spełnia warunków do jej uzyskania.

Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpiezonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Art. 58 ust. 1 stanowi, że warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej:

- 1 rok - jeżeli niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20 lat;
- 2 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 20 do 22 lat;
- 3 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 22 do 25 lat;
- 4 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 25 do 30 lat;
- 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat,

a ponadto okres ten przypada w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy (ust. 2);

Jeżeli ubezpieczony nie osiągnął okresu składkowego i nieskładkowego, o którym mowa w ust. 1, warunek posiadania wymaganego okresu uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony został zgłoszony do ubezpieczenia przed ukończeniem 18 lat albo w ciągu 6 miesięcy po ukończeniu nauki w szkole ponadpodstawowej, ponadgimnazjalnej lub w szkole wyższej oraz do dnia powstania niezdolności do pracy miał, bez przerwy lub z przerwami nieprzekraczającymi 6 miesięcy, okresy składkowe i nieskładkowe (ust. 3).

W myśl art. 58 ust. 4 ustawy emerytalnej okresów wymaganych ww. przepisami nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy, wynoszący co najmniej 25 lat dla kobiety i 30 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Konieczność posiadania przez ubezpieczonego odpowiedniej ilości okresów składkowych i nieskładkowych wynika z tego, że renta z tytułu niezdolności do pracy nie jest świadczeniem o charakterze socjalnym na rzecz osób niezdolnych do pracy, pozostających bez związku z tytułem ubezpieczenia rentowego, ale jedną z form zabezpieczenia społecznego powiązaną z wymaganym okresem płacenia składek (wyrok Sądu Najwyższego z 1 grudnia 2016 r., sygn. akt I UK 424/15, Legalis). Prawo do świadczenia rentowego z tytułu niezdolności do pracy przysługuje zatem w wypadku wypełnienia łącznie wszystkich przesłanek z art. 57 ustawy emerytalnej.

Sąd w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy stwierdza, że decyzja organu rentowego odpowiada prawu.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych na podstawie zaskarżonej przez odwołującego decyzji odmówił przyznania mu prawa do renty powołując się na art. 57 w zw. z art. 58 ustawy emerytalnej wskazując, że nie spełnił on przesłanek związanych z posiadaniem odpowiedniej ilości okresów składkowych. Organ rentowy przyjął za udowodniony łączny wymiar okresów składkowych 17 lat, 11 miesięcy i 21 dni. Sąd miał przy tym na uwadze, że ubezpieczony nie kwestionował zaliczonych przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji okresów składkowych i nieskładkowych.

Sąd ustalił, że bezspornym jest, że J. M. (1) jest od 16 lutego 2018 r. trwale całkowicie niezdolny do pracy, a przed powstaniem całkowitej niezdolności do pracy ubezpieczony był częściowo niezdolny do pracy od 14 grudnia 2006 r. W związku z okolicznością spełnienia przez ubezpieczonego przesłanki niezdolności do pracy należało dokonać rozważenia, czy spełnia on pozostałe przesłanki związane w osiągnięciem okresów składkowych w myśl art. 57 ust. 1 pkt. 2 w zw. z art. 58 ustawy emerytalnej.

Sąd zważył, że częściowa niezdolność do pracy ubezpieczonego J. M. (1) powstała 14 grudnia 2006 r., natomiast w okresie od 14 grudnia 1996 r. do 13 grudnia 2006 r., tj. w dziesięcioleciu przed datą powstania niezdolności do pracy udowodnił on 2 lata, 5 miesięcy i 1 dzień okresów składkowych i 6 dni okresów nieskładkowych zamiast wymaganych 5 lat, a w dziesięcioleciu przed dniem powstania całkowitej niezdolności do pracy 16 lutego 2018 r., tj. w okresie od 16 lutego 2008 r. do 15 lutego 2018 r. nie udowodnił żadnego okresu składkowego i nieskładkowego. Również w dziesięcioleciu przed datą złożenia wniosku, tj. w okresie od 7 grudnia 2010 r. do 6 grudnia 2020 r. nie udowodnił żadnego okresu składkowego i nieskładkowego. Mając na uwadze powyższe nie ulega wątpliwości, że wymóg z art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej nie został spełniony.

Z tych też względów, w ocenie sądu brak było podstaw do uwzględnienia odwołania J. M. (1). Wobec tego, sąd podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie, o czym orzekł w pkt I sentencji wyroku.

O wynagrodzeniu pełnomocnika odwołującego się, który działał z urzędu orzeczono na podstawie § 15 ust. 2 w zw. z § 4 ust. 2 pkt 3 i § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.